

ABRAHÁM Pál

Ország-Világ, Párizs, 1958 8/27

Abrahám Pál hamburgi lakásán, zongorájánál

Abrahám Pál, a „Viktória”, a „Hawai rózsája”, a „Bál a Savoyban” és tucatnyi más, világsiker aratott operett zeneszerzője körül az utóbbi években, a legkülönbözőbb híresztelések, mendemondák keringtek világszerte. A tengeren túlról érkező jelentések egyben megegyeztek: Abrahám Pált elmegyógyintézetbe szállították, majd két évvel ezelőtt barátai Nyugat-Németországba hozták, s itt él ma is.

Hosszú, keserves utat járt meg Abrahám Pál az elmúlt negyedszázad alatt. Az 1930-as évek elején Németországban élt, nagysikerű operetteket és számos film kísérőzenét komponált. 1933-ban, amikor Hitler uralomra jutott, áthajózott Amerikába. Operettjeit nem játszották, a filmgyárak szerződés helyett csak hitegettek. Az addig jóindban élő, anyagi gondokat nem ismerő komponista, a sikertelenség és a fenyegető anyagi gondokba beleőrült. 1946-ban bezárolították egy New York-i elmegyógyintézetbe. A szers különös látéka folytán személyei éppen ebben az időben ismét népszerűek lettek szerte a világon. Míg a világhírű komponistát, elmegyógyintézetben kezelték, a jó barátok szerepében tetszelgő gyámok egyre jelentősebb ösztökéket zsebeltek be Abrahám szerzeményeinek honoráriumából s ezért nem sok gondot fordítottak a beteg gyógykezelésére. Érthető okból Hiszen, ha Abrahám meggyógyul, a pénz többé nem őket illet!

Két évvel ezelőtt Abrahám Pál Nyugat-Németországban élő barátai és tisztelői akcióit indították, hogy a kiváló zeneszerzőt kiszabadítsák a bondonkházából — mellesleg:

gyámjai kezéből — és Európába hozzák. Az előbbi céljukat el is érték: Abrahám Pál jelenleg Hamburg villanegyedében, a Sirichstrasse egyik földszinti lakásának albérteti szobájában él. Vele van felesége is, aki annak idején Európában rekedt és csak nemrég, több mint két évtizedes távollét után találkozott ismét férjével. De a gyámok kezéből mind ez ideig nem sikerült kiszabadítani!

Amikor a közelmúltban Hamburgban jártam, ellátogattam Abrahám Pálhoz, hogy megtudjam, mi az igazság a körülötte keringő mendemondákból, valóban elmebáborodott-e még, vagy csak „gyámjai” találták ki az egész történetet?

A csengetésre Abrahám Pál felesége nyitott ajtót. Amikor megtudta, hogy magyar újságíró vagyok és nemrég érkeztem Budapestről, nagy örömmel fogadott. Aztán lelkemre kötötte: ha beszélek férjével, ne csodálkozzam semmin, bármit is mondana, hagyjam rá. És néhány perc múlva ott ültem a szobában, a 66 éves, elegánsan öltözött, makkszerűségnek látszó Abrahám Pállal szemben. A bemutatkozás után ő kezdte a beszélgetést. Első kérdése ez volt:

— Hogy tetszik Amerika? Autón, vagy magasvasúton jött? Ugye, szép itt, Hamburgban, New York legegánsabb villanegyedében?... — választomat sem várva, izgatottan, mint-ha nagy, bizalmas titkot árulna el, suttogva folytatta: — Remekül mennek a dolgok! Holnapra várom a Metro Goldwyn Mayer filmgyár vezérigazgatóját, s jövő héten New York két legnagyobb kiadójának tulajdonosát! Milliós szerződésekről van szó!

Majd még suttogóbbra fogva a szót, hozzátette:

Abrahám Pálnál Hamburgban

— Egyelőre egy szót se írjon róla! Rengeteg a rosszakaróm, félek, hogy az utolsó pillanatban elgáncsolják az üzletet...

Abrahámé férje hátt mögött állt, s némán intezett, hogy mindenre csak igenel válaszoljak. Majd mikor látta, hogy jeleseit megértettem, kísérelt, hogy lekezdjen. Az illatos kávé egy időre elterelte Abrahám Pál figyelmét a várható szerződésekről, s titkos

fizikailag teljesen egészséges. Ha hétköznapi dolgokról van szó, a tökéletesen normális ember benyomását kelti. Családja szeretné hazahozni Magyarországra, de ez nem könnyű dolog, ugyanis Nyugat-Németországban is a gyámoké a döntő szó. Európába érkezésekor az amerikai gyámokat nyugat-németországi hatósági gyámok váltották fel. A törvényesen ki-nevezett gyámok érthetően nem szívesen mondanának le a tete-

Szintén alekve magam barátainkat s a vizont látásig egész Budapestet, a világ legkedveltebb városait!

*Abrahám Pál
Hamburg,
20/II. 1958.*

A zeneszerző üzenete barátainak és Budapestnek

ellenségeiről. A kávé elfogyasztása után — mintha kicsérélték volna — rendkívül kedvesen, szellemesen, régi emlékeiről kezdett beszélni. Budapesti ismerősei felől kérdezteget és elfogódott hangon faggatott: emlékeznek-e még rá Magyarországon, játszósk-e operettjeit, megvan-e még a New York kávéház, a Fészek Klub, zöldellnek-e a fák a Margitszigeten s még mindig olyan szépek-e a pesti lányok, mint amikor, amikor az ő dalaira táncoltak a tündérszép pesti éjszakában?...

Záporoztak a kérdések s nekem válaszolnom kellett a mély honvágyból fakadt, rapzodikus csapongó kérdésekre. Meghatottan figyeltem, miképpen kavargognak Abrahám Pál örök-re beteg agytekercvényeiben az értelmes gondolatok és az elmebaj diktálta kénszerkezetek.

A zeneszerző — mint később felesége elmondotta, s erről magam is meggyőződhettem — gyógyíthatatlan elmebeteg, de

mes gyámügyi honoráriumokról, amelyek a világ minden részéből érkező földijak legnagyobb részét, felemészítik. Abrahámé jelenleg azon dolgozik, hogy őt nevezék ki férje egyedüli gyámjának, mert csak így hozhatja haza. A nyugat-németországi jogszabályok — no meg a gyámok — idáig azonban erősebbeknek bizonyultak.

Abrahám Pál nehezen oltarta elengedni budapesti vendégét. Búcsúszól különleges meglepetéssel szolgált: zongorája mellé ült és legszebb operettjeiből kötött dalszókkal kedveskedett a szülőföldjéről jött vendégnek.

Késő este volt, amikor kiléptem a csöndes sirichstrassel házból. A nyitott ablakon még kihallatszott a zongoraszó és már messze jártam, mikor még mindig fülebe szongtak a Hawai rózsája, a Bál a Savoyban és a többi Abrahám-operett melódiái...

Garai Tamás